

Kijk eens naar het vogeltje

'Tring' klinkt het als Lotje naar binnen gaat.

Meteen komt **de fotograaf** op haar af.

'Wat kan ik voor je doen?'

'Ik wil mijn moeder een foto van mij geven.

Voor op haar werk.'

'Kun je dat wel betalen?' vraagt de man.

Lotje knikt en laat haar spaargeld zien.

'Hmm', zegt de man, 'een portret?'

Lotje schudt haar hoofd.

'Nee, ik wil er helemaal op.'

Lotje moet mee naar een andere kamer.

'Wat voor **achtergrond** vind je leuk?'

Ik heb een **schitterend** strand met vogels.'

'Roze met glitters', zegt Lotje.

'Nou, nou', zegt de fotograaf,

'jij weet precies wat je wilt, hè?'

Lotje zet haar handen in haar zij.

'Ik weet heus wel waar man van houdt!'

'Riep, roze wordt het.

Ga daar staan en **kijk naar het vogeltje**.'

Anemarië Bon
xxx

'Ik doe het zelf wel!'

Ik heb twee zonen.

Ze heten Mathijs en Daan.

Ze komen veel voor in de boeken die ik schrijf.

Een dochter heb ik niet.

De meisjes in mijn boeken lijken een beetje

op mezelf.

Ze zijn meestal stoer en nogal eigenwijs.

Zou mijn dochter ook zo zijn geweest?

Als ik er een gehad had dan?

Zou die net als ik altijd zeggen: 'ik doe het

zelf wel!'

Vrolijke groetjes van Anemarië Bon

'Nee,' roept Lotje, 'ik wil geen vogels!'
 De fotograaf zucht. 'Er is geen echt vogeltje.
 Lach gewoon in **de lens**.'
 Lotje probeert het.
 Ze trekt haar mond in een grijns,
 zo breed als een brievenbus.
 Maar echt lachen naar die man, dat lukt niet.
 Hij **staart** haar zo stom **aan**.
 'Denk dan aan iets leuks,' moppert de fotograaf.
 'Heb je geen huisdier?'
 Nu begint Lotjes lip te trillen.
 'Mijn hamster is dood.'
 'Ja hoor, heel zielig.'
 De fotograaf tikt met zijn voet op de grond.
 'Denk maar aan toen hij nog leefde.'
 Een foto moet iets vrolijks **uitdrukken**.
 'Iets vrolijks?' vraagt Lotje.
 Het lijkt of er vuur uit haar ogen komt.
 'Hoe kan dat nou? U vraagt naar mijn hamster.
 U maakt me verdrietig. U verpest mijn **humeur**!
 Weet u, ik doe het zelf wel met mijn webcam.
 Veel goedkoper ook! Dag!'

themawoorden

het portret

Een foto of schilderij van iemand van dichtbij.

het stilleven

Een foto of schilderij waar dingen op staan die niet kunnen bewegen.

het landschap

Een foto of schilderij van de natuur.

de voorgrond

Dat wat dichtbij is.

de achtergrond

Dat wat ver weg is, maar wat je nog wel ziet.

de fotograaf

Iemand die foto's maakt. Dat is zijn werk.

schitterend

Heel mooi.

de lens

Een hol of bol glas.

In een fotocastel en een verrekijker zitten lenzen.

aanstaren

Iemand lang aankijken.

uitdrukken

Laten zien of laten merken dat je iets voelt (bijvoorbeeld vrolijkheid of verdriet).

het humeur

Als je een goed humeur hebt, ben je vrolijk.

Als je een slecht humeur hebt, mopper je steeds.

naar het vogeltje kijken

'Kijk naar het vogeltje,' zegt een fotograaf.

Hij wil dat je in de lens kijkt.

les 1

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

 1

Lees de woorden.

Bij welk plaatje in de parachute horen ze?

Kies uit:

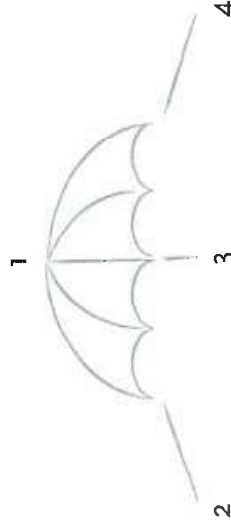
het landschap

de foto

het stilleven

het portret

Doe het zo: *1 de foto*

Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

aanstaren

de fotograaf

het humeur

de lens

naar het vogeltje kijken

schitterend

uitdrukken

de foto

het portret

het stilleven

het landschap

de voorgrond

de achtergrond

staat dichtbij

staat verder weg

2 Welk woord hoort erbij?

Doe het zo: *1c*

- 1 De fotograaf zegt dat je hier naar moet kijken.
- 2 Iemand lang aankijken.
- 3 Als iets dichtbij is, staat het op de ...
- 4 Hoe jij je voelt.
- 5 Heel mooi.
- 6 Als iets verder weg staat, staat het op de ...
- 7 Met dit portret wil hij vreugde ...
- 8 In een fotoestel zit een ...

- a het humeur
- b schitterend
- c het vogeltje
- d achtergrond
- e aanstaren
- f voorgrond
- g lens
- h uitdrukken

3 Lees de zinnen.

Schrijf op welke foto bij de zin hoort.

Doe het zo: *1d*

- 1 Een stilleven. Het heeft een viool op de achtergrond.
- 2 Een landschap. Het heeft een boom op de voorgrond.
- 3 Een portret. Iemand met een slecht humeur staart je aan.
- 4 Een stilleven. Het heeft een viool op de voorgrond.
- 5 Een landschap. Het heeft een boom op de achtergrond.
- 6 Een portret. Iemand met een goed humeur staart je aan.

a

b

c

d

e

f

Welk woord vond je schitterend?
Schrijf het op.

les 2

Eerst proberen

Stel bij elke zin de wanneer-vraag.
Schrijf het wanneer-deel op.

- 1 Vorige week speelde Lotje nog met haar hamster.
Doe het zo: *1 Vorige week*
- 2 Gisteren ging het diertje dood.
- 3 Lotje gaat haar hamster na school begraven.

Heb je een fout?
Begin bij ★

Heb je alles goed?
Begin bij ★★

★ 1 Wat is het goede wanneer-deel?

- 1 Vera trok ... haar mooiste kleren aan.
vanmorgen / morgen

Doe het zo: *1 vanmorgen*

- 2 ... komt de fotograaf op school.
Gisteren / Vandaag
- 3 De groep gaat ... naar buiten.
de hele tijd / na de pauze
- 4 ... maakt de fotograaf foto's.
Als de groep zit / Als de groep weggaat
- 5 ... krijgt Vera de foto's.
Vorige week / Over twee weken

Dit ga je leren

Je leert hoe je een zin langer maakt met een **wanneer-deel**.

Dit moet je weten

Het **wanneer-deel** vertelt wanneer iets gebeurt.

Je vindt het wanneer-deel door te vragen: **wanneer...?**

Morgen gaat Lotje naar de fotograaf.

de nevel
Dunne mist.

2 Stel bij elke zin de wanneer-vraag.
Schrijf het wanneer-deel op.

- 1 Luuk staat om zes uur op. **Doe het zo:** 1 om zes uur.
- 2 In een kwartier is hij op de hei.
- 3 Zo vroeg in de ochtend is het licht schitterend.
- 4 Er hangt nu wat dunne nevel.
- 5 Luuk pakt meteen zijn fototoestel.

3 Welk wanneer-deel past in de zin?

Kies uit: gisteren na schooltijd vandaag straks opeens

- 1 Ik ga ... naar mijn oma.
Doe het zo: 1 na schooltijd
- 2 Mijn oma is ... in een super humeur.
- 3 'Is er ... iets gebeurd?' vraag ik.
- 4 'Ik ben ... weer verliefd,' lacht oma.
- 5 'Ik zal je ... een foto laten zien,' belooft oma.

4 Schrijf de zin met het gekleurde wanneer-deel op.

- 1 De nieuwe vriend van oma komt. **straks**
Doe het zo:
1 *Straks komt de nieuwe vriend van oma.*
- 2 Zal ik hem leuk vinden? **meteen**
- 3 Oma geeft me haar fototoestel. **alvast**
- 4 De foto staat in een lijstje. **morgen**

? Wat vind je nog moeilijk?

- a Het wanneer-deel vinden in een zin.
- b Het wanneer-deel op de goede plek zetten in een zin.

Eerst proberen

Schrijf het wie-deel met het werkwoord op.

- 1 De hamster stierf na drie jaar.
Doe het zo: 1 *De hamster stierf.*
- 2 Lotje zet haar handen in haar zij.
- 3 De fotograaf moppert op Lotje.

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

Begin bij

Dit ga je leren

Je leert dat bij een werkwoord een **wie-deel** hoort.

Dit moet je weten

In elke zin staat een **werkwoord** met een **wie-deel**.

Het **wie-deel** vertelt wie iets doet.

Je vindt het wie-deel door te vragen: **wie...?**

Lotje schudt haar hoofd.

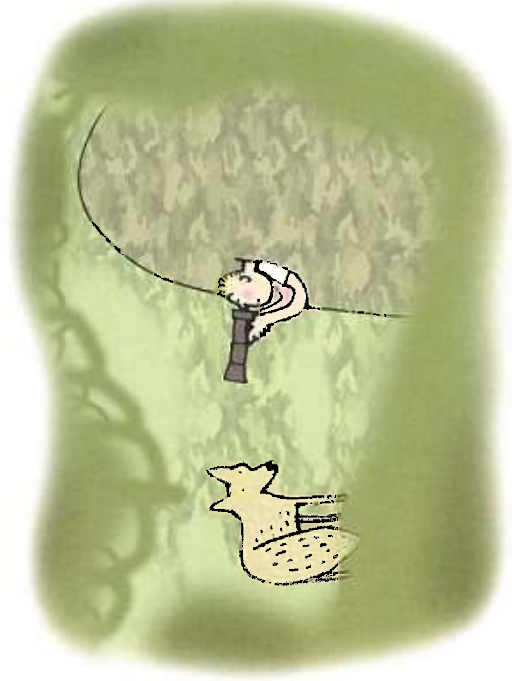
de schuilhut

Een hut waarin je kunt zitten om dieren te bekijken zonder dat de dieren jou zien.

Geef antwoord op de wie-vraag.
Schrijf het wie-deel op.

- 1 De fotograaf kruipt in zijn schuilhut.
Wie kruipt in zijn schuilhut?
Doe het zo: 1 *De fotograaf*
- 2 Hij zit er de hele dag.
Wie zit er de hele dag?
- 3 De fotograaf maakt een foto van een vos.
Wie maakt een foto van een vos?
- 4 De vos staat er goed op.
Wie staat er goed op?
- 5 Herma koopt de foto met de vos.
Wie koopt de foto van de vos?

2 Schrijf het wie-deel met het werkwoord op.

1 Sandra gaat naar Lara.

Doe het zo: 1 Sandra gaat.

- 2 Ze schrijft eerst een briefje voor haar moeder.
- 3 Ze tekent een portret van zichzelf.
- 4 Op de achtergrond zet ze het huis van Lara.
- 5 Daartussen trekt ze een pijl.

Hoe laat komt Sandra weer thuis?

3 Lees de vraag.

Bedenk het antwoord.

Kijk goed naar de foto's.

Kies uit:

- Guus
- Lara
- de kinderen
- meester Dries

1 Wie gaf een opdracht?

Doe het zo: 1 Meester Dries gaf een opdracht.

- 2 Wie hebben een foto gemaakt?
- 3 Wie zet Guus op de voorgrond?
- 4 Wie maakt een portret?
- 5 Wie maakt een stilleven?

?

- 1 Ik weet wat een wie-deel is.
- 2 Ik weet dat bij een werkwoord een wie-deel hoort.

Dag groep 4,

Het leuke van verhalen schrijven, is dat je zelf dingen mag verzinnen. Niet alles hoeft echt gebeurd te zijn. Je mag het verhaal grappiger of spannender maken. In dit verhaal zegt Mo dat er giftige slangen en zwijnen in het bos zijn. Het zou kunnen ... Of heeft Mo gewoon veel fantasie? Wil je meer van mij lezen? Kijk dan in de bibliotheek of op mijn site.

Rim Visser

Speurtocht

'Hoe ver is het nog?' vraagt Ben.

Hij rilt, want het is eng in het bos.

'Ik weet het niet,' antwoordt Mo.

Hij schijnt met zijn lamp op de kaart.

'We zouden dit symbool moeten zien.'

Mo wijst op een plaatje van een slang.

Ze hebben tijdens de speurtocht al veel

andere plaatjes gevonden,

zoals een doodskop en een uil.

Mo schijnt met zijn lamp langs de bomen.

'Kijk, daar hangt iets!' fluistert hij.

Ben pakt zijn **verrekijker**.

Aan een dikke stam hangt een plaatje van een slang.

'Die kant moeten we dus op,' zegt Mo.

'Zitten hier ook echte slangen?' vraagt Ben.

'Ja, van die grote giftige,' zegt Mo.

Ben **klappertandt** en hoort het niet goed.

'W-w-wat voor slangen?'

'Grote giftige bosslangen,' herhaalt Mo.

Ben **loert** naar Mo om te zien of hij een grapje maakt.

Maar Mo kijkt ernstig.

themawoorden

loeren

Scherp naar iets kijken.

aangapen

Met open mond naar iemand kijken.
Je kijkt dom of verbaasd.

staren

Je kijkt een tijdje naar één punt.
Maar je ziet eigenlijk niets.

gluren

Je kijkt van buiten naar binnen. Of van binnen naar buiten. Je wilt niet gezien worden.

het symbool

Een plaatje dat iets anders voorstelt. De duif is het symbool voor vrede.

het teken

Een cijfer, letter of iets anders. Tekens zie je op je mobiele telefoon of computer.

tijdens

In de tijd dat het gebeurt.

de verreijker

Hiermee kun je dingen die ver weg zijn, goed zien.

klappertanden

Je tanden tikken zachtjes tegen elkaar, omdat je het heel koud hebt of bang bent.

de plas

Het meer.

knipogen

Eén oog even dichtdoen terwijl je iemand aankijkt.

de fantasie

Wat je verzint, het is niet echt.

Ze komen langs een **plas**. 'Kijk uit,' waarschuwt Mo.

'De grote giftige bosslang verstopt zich graag in water.'
Ben gilt. 'Ik wil terug!'

'Dat kan niet,' zegt Mo.

'Als we teruggaan, moeten we langs dat zwijn.'

'Welk zwijn?' piept Ben.

'Heb jij een zwijn gezien?'

Mo grinnikt stiekem.

Ineens horen ze stemmen.

Tussen de bomen door zien ze een kampvuur.

De hele groep is er al.

'Zijn jullie er nu pas?' roept een meisje.

'Waren jullie verdwaald?' vraagt de meester.

'Er kroop een grote slang over het pad,' zegt Mo.

'Ben heeft hem weggejaagd!'

De kinderen **gapen** Mo aan.

Mo **knipoogt** naar Ben.

'Zonder jou had ik nooit verder gedurfd!'

les 6

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

 1 Hoe kijken de kinderen?

Schrijf de woorden op die bij de illustratie horen.

Kies uit:

- staren
- gluren
- loeren
- aangapen
- knipogen

Doe het zo: *1 loeren*

Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

- de fantasie
- klappertanden
- knipogen
- de plas
- tijdens
- de verrekijker
- de letter
- het symbool
- het teken
- het cijfer

manieren van kijken

loeren

staren

gluren

aangapen

2 Vul het goede woord in.
Kies uit:

fantasie	verrekijker	tijdens
plas	klappertanden	gluren

1 ... de vakantie ga ik met mijn vader vogels kijken.

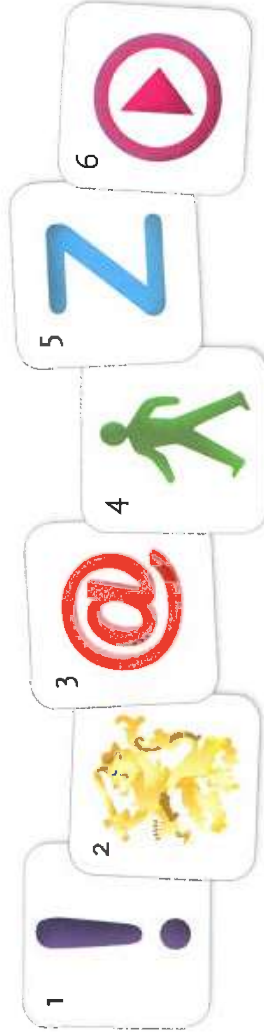
Doe het zo: *1 tijdens*

- 2 We zitten in een hut aan de rand van een ...
- 3 Door een kleine opening ... we naar de vogels.
- 4 Mijn vader heeft een heel goede ...
- 5 Het is erg koud, ik zit te ...
- 6 Mijn vader zegt: 'Gebruik je ..., doe maar net of het zomer is.'

3 Wat is een teken? Wat is een symbool?

Doe het zo: *1 teken*

4 Maak vier zinnen.

Gebruik in elke zin één van deze woorden:

aangapen – **loeren** – **staren** – **staren** – **knipogen**

Doe het zo: *De oude vrouw gaapte me aan.*

? Teken wat je van deze les vond.
Gebruik zoveel mogelijk tekens en symbolen.

Eerst proberen

Schrijf het woord in het meervoud op.

1 koek

Doe het zo: *1 koeken*

2 kooi

3 tafel

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

Begin bij

 1 Maak er meervoud van.

Zet een streep onder en of s.

1 Ik heb een brief in mijn hand. Ik heb een brief in mijn ...

Doe het zo: *1 handen*

2 Op de postzegel staat het symbool van een vogel.

Op de postzegel staan symbolen van ...

3 Er staat vast een geheim in de brief.

Er staan vast ... in de brief.

4 Hij zoekt een verstopte schatkist.

Hij zoekt verstopte ...

5 Jammer, de brief is voor mijn zusje.

Jammer, de brief is voor mijn ...

Dit ga je leren

Je leert wat enkelvoud en meervoud is.

Je leert zelfstandige naamwoorden in het meervoud zetten.

Dit moet je weten

Enkelvoud is één.

Meervoud is meer dan één.

boek

+ en = boeken

appel

+ s = appels

- 2 Maak meervoud van de woorden.
Schrijf ze op de goede regel.

Doe het zo:

+ en: *dingen* - ...

+ s: *tekens* - ...

de poster

Een tekening of een foto op een groot vel papier.
Je kunt een poster aan de muur hangen.

- 3 Kijk naar de illustratie.
Schrijf van vijf zelfstandige naamwoorden het meervoud op.

Doe het zo: *vogels*

- 4 Maak vijf zinnen. De zinnen zijn een verhaal.
Gebruik deze woorden:

poster

vogel

moeder

kooi

krant

Alle woorden moeten in meervoud!

Doe het zo: *Mijn vogels zijn ontspanst!*

Weet je nu wat meervoud is?

- a Ja, ik weet nu wat meervoud is.
b Nee, ik wil nog meer oefenen met meervoud, want het is best moeilijk.

les 9

Eerst proberen

Schrijf de tegenstelling op.

1 wild ↔ ...

Doe het zo: *1 tam*

2 beleefd ↔ ...

3 krom ↔ ...

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

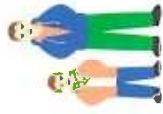
Begin bij

Dit ga je leren

Je leert wat een tegenstelling is.

Dit moet je weten

Bij een tegenstelling betekenen twee woorden precies het omgekeerde.

klein ↔ groot

 1 Schrijf de tegenstelling op.

1 De speurtocht is niet kort, de speurtocht is ...

Doe het zo: *1 lang*

2 De bomen zijn niet dun, ze zijn ...

3 Mijn schoenen blijven niet schoon, ze worden ...

4 Ik kijk op het kruispunt naar links, niet naar ...

5 De giftige bosslang is vast niet klein, maar heel ...

2 Hoe ziet de fiets eruit?

Maak de zin goed.

Schrijf de tegenstelling op.

1 De bel is heel.

Doe het zo: 1 De bel is stuk.

2 Het wiel is vierkant.

3 De fiets is groot.

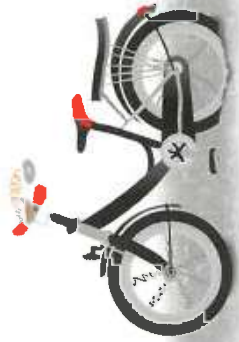
4 De spaken zijn recht.

5 De band is vol.

6 De fiets is wit.

de tegenstelling

Als twee woorden precies het omgekeerde betekenen. Bijvoorbeeld licht en donker.

3 Schrijf de tegenstellingen op.

Verzin er nog een bij.

Doe het zo:

groot

klein

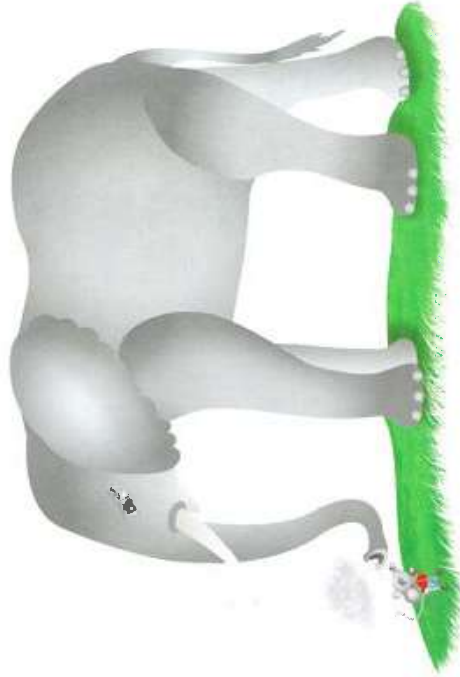
slifant

muis

baby

...

reus

4 Schrijf de tegenstellingen in het woord op.

1 Zeeland

Doe het zo: 1 zee-land

2 boosaardig

3 meermin

4 vakantiewerk

Welke zin past bij jou?

- a Ik vind tegenstellingen niet moeilijk, maar makkelijk.
- b Ik vind tegenstellingen niet makkelijk, maar moeilijk.

Beste lezers,

Ik schrijf ook vaak een brief.

Maar dan niet met @8-#, cu, xje@.

Ik gebruik gewone woorden.

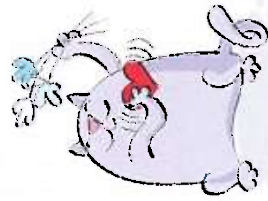
En soms schrijf ik een liefdesbrief

(ook met gewone woorden).

Maar ik schrijf ook wel eens een boek.

Bijvoorbeeld over Mees Kees.

I HV schrijven!

xxx-jes van Mirjam Oldenhav

De brief

Sterre en Maud staan op het schoolplein.

'Lex is op jou,' zegt Maud.

Sterre schrikt. Ze vindt Lex heel erg leuk!

'Hoe weet je dat?' vraagt ze.

'Ik vond dit op de grond,' zegt Maud.

'Het is een brief van hem aan jou.'

Ze geeft een blaadje aan Sterre.

Er staat op: I HV * .@8-#

'Niet bepaald een liefdesbrief,' zegt Sterre.

'Jawel hoor! Ik leg het je wel uit,' zegt Maud behulpzaam.

'Kijk, door middel van pictogrammen wil hij jou iets zeggen.

I, dat is ik. H.V. is houd van.

En ster is Sterre. Dus: ik houd van Sterre.'

'Maar hoe weet je dat dit van Lex komt?' vraagt Sterre.

'Het is beeldtaal van sms,' zegt Maud.

'Er staat 8, dus hij heeft een bril.'

'Hoe kom je daar nou weer bij?' roept Sterre.

'Echt waar. En kennelijk heeft hij ook een beugel.'

Kijk maar naar het hekje.'

Sterre lacht. 'Dan heeft hij zeker ook een apenstaart.'

'Nee, maar wel krullen,' zegt Maud.
'Bril, krullen, beugel... **logisch** toch?
Dat is Lex, het móet haast wel.
'Maar waarom schrijft hij niet: groeten van Lex?'
vraagt Sterre.
Maud schudt haar hoofd.
'Dat doen oude mensen, maar wij niet.'
Dan komt Lex bij hen staan.
'We hebben je brief,' zegt Maud.
Lex lacht. 'Dat is geen brief, hoor!'
Maud en Sterre zijn even stil.
'En wat staat hier dan?' Maud wijst naar het papier.
'O, dat is niks. Mijn poes liep over mijn toetsenbord.
Daar heb ik een print van gemaakt. Gewoon, voor de grap.
Hoezo?' vraagt Lex.
'Zomaar,' zegt Maud.
'Ja, zomaar,' zegt Sterre.

themawoorden

de beeldtaal

De taal waarin je schrijft met beelden, zoals symbolen, pictogrammen, cartoons en tekens.

het pictogram

Een kleine, makkelijke tekening die iets betekent. Dit pictogram betekent: gehandicapt.

de cartoon

Een grappige tekening.

het hekje

Teken op de telefoon of computer.

het apenstaartje

Teken op de telefoon of computer.

het haakje

Teken op de telefoon of computer.

bepaald

Dit woord gebruik je als je zeker weet waarover het gaat.

behulpzaam

Graag willen helpen.

door middel van

Met.

kennelijk

Duidelijk te zien.

de beugel

Ijzeren band in je mond om je tanden mee recht te zetten.

logisch

Als iets logisch is, dan klopt het.

les 11

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

Dit ga je leren

Je oefent de themavoorwoorden.

behulpzaam

bepaald

de beugel

kennelijk

logisch

door middel van

het lekje

het apenstaartje

het haakje

het teken

de beeldtaal

het symbool

het pictogram

de cartoon

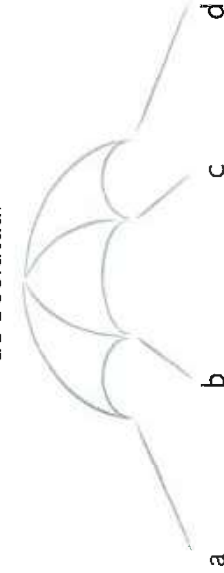
 Kijk naar de woordparachute.

Welk woord hoort er bij de letter?

Doe het zo:

- 1 het symbool
- 2 de tekens
- 3 het pictogram
- 4 de cartoon

de beeldtaal

2 Geef antwoord op de vragen.

- 1 Hoeveel vraagtekens zie je in de tekst?

Doe het zo: 1 twee

- 2 Welke naam staat voor het apenstaartje?
- 3 Welk woord staat tussen haakjes?
- 4 Wat staat er na het hekje?

3 Lees de betekenissen.

Schrijf op over welk woord het gaat.

Doe het zo: 1 *behuyszaam*

- 1 Dit zeg je van iemand die een ander graag helpt.
- 2 Dit zeg je als het duidelijk is om wie het gaat.
- 3 Band van ijzer om je tanden op de juiste plaats te houden.
- 4 met
- 5 Duidelijk te zien.
- 6 Dit zeg je als het klopt.

4 Wat past er het best bij?
Een **pictogram** of een **cartoon** of **allebei**?

- 1 een wc voor dames en heren
Doe het zo: 1 *het pictogram*
- 2 twee kinderen die iets grappigs tegen elkaar zeggen
- 3 een sport
- 4 de beeldtaal

Wat vond je van de woorden in deze les?
Teken een van deze symbolen in je schrift.

les 12

Eerst proberen

Teken een woordtrap.

Zet de woorden op volgorde.

- 1 de nacht – de avond – de ochtend – de middag

Doe het zo: 1

de nacht
de avond
de middag
de ochtend

- 2 de kern – het slot – de inleiding
- 3 de bestemming bereiken – op pad gaan – onderweg zijn

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

Begin bij

Teken een woordtrap.

Zet de woorden op volgorde.

De woordtrap begint met het blauwe woord.

- 1 het schoolkind – de volwassene – de bejaarde – **de baby**

Doe het zo: 1

de baby

- 2 vrijdag – donderdag – woensdag – zaterdag

Dit ga je leren

Je leert wat een **woordtrap** is.

Je leert hoe je een woordtrap maakt.

Dit moet je weten

In een **woordtrap** staat op elke trede een woord.

De woorden staan op volgorde.

morgen

vandaag

gisteren

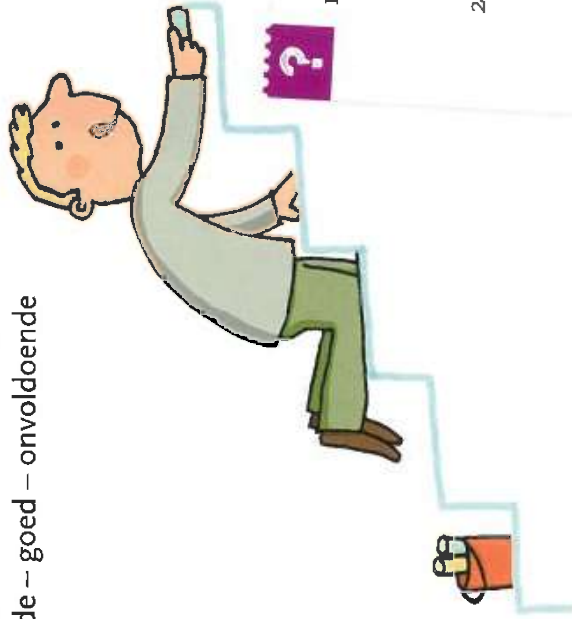

- 2** Teken een woordtrap.
Zet de woorden op volgorde.

1 mei – juni – maart – april

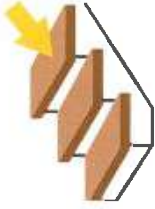
Doe het zo: 1 *juni*
mei
april
maart

- 2 de vriend – de onbekende – de bekende
3 voldoende – goed – onvoldoende

de trede

Het vlakke deel van een trap. Als je een trap oploopt, stap je steeds van de ene trede op de andere.

1 Helpt het maken van een woordtrap je bij het onthouden van de woorden?
ja – een beetje – nee

2 Hoe vind jij het maken van een woordtrap?

heel moeilijk
moeilijk
makkelijk

- ** 3** Kies een woordtrap uit opdracht 2.
Maak de trap groter.

Teken extra treden en schrijf de woorden erbij.

les 14

Samen delen

 Vul in elke zin een wanneer-deel in.
Kies uit het vak. Schrijf de zinnen op.

 Kijk de zinnen na.
Welke zinnen zijn hetzelfde? Zet daar een kruisje achter.

1 ... zat Sem naar me te staren.

Doe het zo:

1 *Gisteren zat Sem naar me te staren.*

- 2 ... kreeg ik een liefdesbrief van hem.
- 3 Hij wil mij ... zien.
- 4 Maar ik moet ... naar ballet.
- 5 ... is er een uitvoering.
- 6 Zou Sem ... met me mee willen?

gisteren	na school	over drie weken
vanmiddag	woensdag	vandaag
straks	nu	
volgende week	morgen	om 10 uur

Dit ga je doen

Je oefent voor de toets.
Je leert dat het bij samenwerken belangrijk is dat je elkaar een top geeft.

Dit moet je weten

Om de beurt

Samen delen

Dit heb je nodig

- 1 schrijfblaadje
- 1 groen kleurpotlood
- 1 blauw kleurpotlood

2 Om de beurt

 Kies een woord uit het vak.

Wat is het meervoud? Maak twee rijen: *s* en *en*.
Schrijf het op in de goede rij.

 Kies een woord uit het vak.

Wat is het meervoud? Schrijf het op in de goede rij.

 Ga door tot je alle woorden hebt gehad.

Doe het zo: *s*

en

rijen

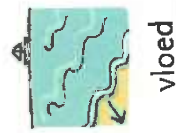
3 Om de beurt

 Kies een woord. Schrijf het woord op.

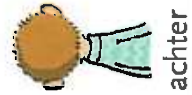
 Bedenk de tegenstelling.
Schrijf de tegenstelling op.

 Maak samen acht tegenstellingen.

Doe het zo: *vloed - eb*

vloed

achter

blij

nacht

vies

hoog

los

leeg

koud

klein

slang nummer uil kaart

verrekijker

puzzel

lamp vogel

pijl

teken @

Geef jouw buur een top.
Wat heeft hij of zij goed gedaan?
Schrijf de top op.

les 15

- ★ 1 a Kijk naar je toets.
Zoek de woorden die je fout had.
Zet er een kruisje voor.
- b Maak van elk woord een woordkaart.
Schrijf het woord op de voorkant.
Schrijf de betekenis op de achterkant.
Of maak een tekening van het woord.
Je mag de woorden opzoeken.

Doe het zo:

de schuilhut

Dit ga je leren
Je oefent nog een keer met de woorden uit de toets.

Weet je nog?

behulpzaam	de foto
door middel van	
klappertanden	het stilleven
loeren	het landschap
logisch	het portret
de nachtmerrie	het teken
de plas	
schitterend	het hekje
de schuilhut	het apenstaartje
de tegenstelling	het haakje

Een hut waarin je zit om dieren te bekijken zonder dat ze jou zien.

2 Welke woorden betekenen hetzelfde als de gekleurde woorden?

is niet logisch

door middel van

een nachtmerrie

schitterende

een schuilhut

een tegenstelling

1 Ik had vannacht een enge droom.

Doe het zo: 1 een nachtmerrie

2 Ik liep door een bos langs een hut om dieren te bekijken.

3 In de hut zat een heel mooie vos.

4 Het bos was koud. De hut was warm. Dat was precies het omgekeerde.

5 Met een verrekijker hield de vos me in de gaten.

6 Ik dacht: dit klopt niet. Toen werd ik wakker.

3 Lees de advertentie.

Welke tekens horen er op de plek van de cijfers?

het euroteken

het vraagteken

het hekje

de dubbele punt

het apenstaartje

haakjes

Doe het zo: 1 ?

4 Je gaat drie foto's maken:

een portret, een stilleven, een landschap.

Beschrijf voor elke foto: wat je op de foto zet en op welke plek je de foto maakt.

Speel jij ook graag met speelgoedieren 1

Koop dan nu de Voordeelset 2

set 3 5950 Grote dierentuin

set # 4958 Stokstaartjes

set # 4378 Olifanten 4 moeder en jong 4

Nu samen voor 5 7,00

Mail je bestelling naar:

dieren 6 goedspeelgoed.nl

Lees de woorden van het instapkaartje nog eens.

Ken je ze nu allemaal goed?

ja – een beetje – nee

- ★ 1 Kijk naar de illustratie. Schrijf de zin goed op.

Ik gluurde bij Susan naar binnen.

Gisteren.

Wanneer?

- 1 ... gluurde ik bij Susan naar binnen.

Doe het zo: 1 *Gisteren gluurde ik bij Susan naar binnen.*

Susan had mijn bal gepikt.

Maandag.

Wanneer?

- 2 Susan had ... mijn bal gepikt.

Ik zag de bal!

Opeens.

Wanneer?

- 3 ... zag ik de bal!

Ik kreeg de bal terug.

Meteen.

Wanneer?

- 4 Ik kreeg de bal ... terug.

Doen we een potje?

Nu.

Wanneer?

- 5 Doen we ... een potje?

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je een zin langer maakt met een **wanneer-deel**.

Weet je nog?

Het **wanneer-deel** vertelt wanneer iets gebeurt.

Je vindt het **wanneer-deel** door te vragen: **wanneer...?**

Morgen gaat Lotje naar de fotograaf.

2 Schrijf het wanneer-deel op.

- 1 Gisteren ontdekte Susan dat Sven op haar is.

Doe het zo: *1 Gisteren*

- 2 Sven stond om half vier voor de deur.
- 3 Hij wilde eindelijk zijn bal terug.
- 4 Susan gaf hem meteen de bal.
- 5 Toen knipoorde Sven naar Susan.
- 6 Nu is Susan in de war.

3 Welk wanneer-deel past in de zin?

Kies uit:

na een kwartier

vandaag

om één uur

even

meteen

- 1 Sven rent ... naar school.

Doe het zo: *1 Sven rent om één uur naar school.*

- 2 Susan is ... jarig.
- 3 Haar nieuwe hond mag ... mee naar school.
- 4 De pup plast ... op de schoen van juf.
- 5 Sven pakt ... behulpzaam een doekje.

4 Maak zinnen met deze wanneer-delen.

- 1 maandag

Doe het zo: *1 Maandag heeft Claf rwemles.*

- 2 vroeger
- 3 op het nippertje
- 4 toen de klok sloeg
- 5 na de maaltijd

Ik weet nu wat een wanneer-deel is.

★ 1 Geef antwoord op de wie-vraag.
Schrijf het wie-deel op.

- 1 Samra zoekt een verrekijker.
Wie zoekt een verrekijker?

Doe het zo: 1 *Samra*

- 2 Job en Lena willen een lieve oppas.
Wie willen een lieve oppas?

- 3 Gijs klust voor u.
Wie klust voor u?

- 4 Paolo bakt schitterende pizza's.
Wie bakt schitterende pizza's?

- 5 Meike verzorgt de planten tijdens je vakantie.
Wie verzorgt de planten tijdens je vakantie?

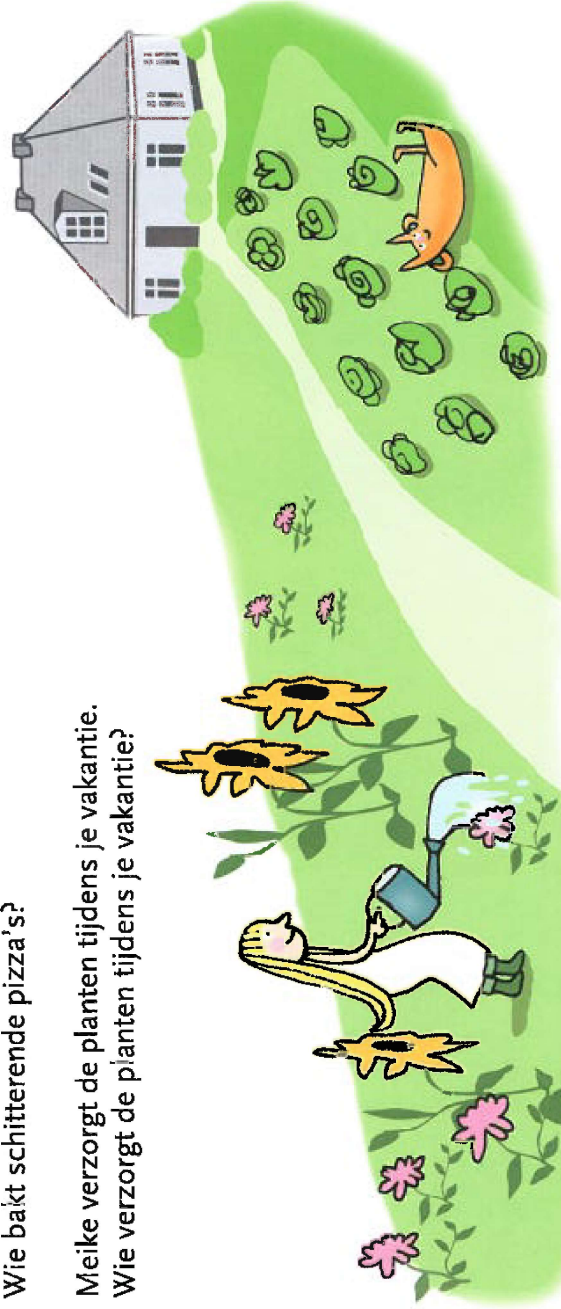
Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd dat bij een **werkwoord** een **wie-deel** hoort.

Weet je nog?

In elke zin staat een **werkwoord** met een **wie-deel**.
Het wie-deel vertelt wie iets doet.
Je vindt het wie-deel door te vragen: **wie...?**

Lotje schuift haar hoofd.

2 Welk wie-deel past in de zin?

Schrijf het wie-deel en het werkwoord op.

Kies uit: mijn maatje

de tandarts

jouw hond

de fotograaf

de verteller

1 ... fotografeert uw bruiloft.

Doe het zo: *1 De fotograaf fotografeert.*

- 2 Last van kiespijn? ... helpt je ervanaf.
- 3 ... deelt zijn fantasie graag met jullie.
- 4 ... is graag behulpzaam bij alles.
- 5 Speelt ... wel genoeg? Ik wandel elke dag om de plas.

3 Bedenk een antwoord op de wie-vraag.
Schrijf je antwoord in een zin.

1 Wie gluurt naar mij?

Doe het zo: *1 Rob gluurt naar mij.*

- 2 Wie wijst naar Rob?
- 3 Wie leert de gluurder een lesje?
- 4 Wie loopt huilend naar zijn moeder?
- 5 Wie kijkt door de verrekijker?

4 Over welk dier gaat het?

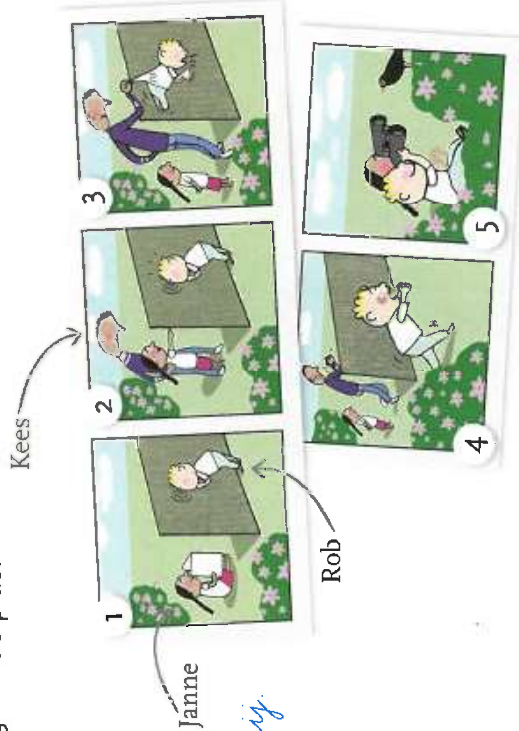
Maak met het dier een zin.

1 Wat heeft stekels op zijn rug?

Doe het zo: *1 Een egel heeft stekels op zijn rug.*

2 Wat draagt zijn huisje mee?

3 Wat blaast verhaaltjes uit?

Ik heb nu genoeg geoefend met het werkwoord en het wie-deel.

★ 1 Maak er meervoud van.

- 1 Ik heb een fiets! Ik heb zelfs twee ...!
Doe het zo: 1 *fietsen*
- 2 Op mijn kamer staat een televisie.
Op mijn kamer staan wel twee ...!
- 3 Ik heb een broer.
Ik heb zes ...!
- 4 Ik heb een heel mooie knikker.
Ik heb zelfs vijftig mooie ...!
- 5 Ik heb een telefoon.
Nou, ik heb wel twee ...!

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd wat enkelvoud en meervoud is.
Je hebt geleerd zelfstandige naamwoorden in het meervoud te zetten.

Weet je nog?

Enkelvoud is één.

Meervoud is meer dan één.

boek + en = boeken

appel + s = appels

2 Maak meervoud van de gekleurde woorden.

1 Ik zie een **teken**!

Doe het zo: *1 Ik zie drie tekens!*

2 Ik zie een mooi **meisje**!

3 Ik zie een vreemd **dier**!

4 Ik zie een giftige **bosslang**!

5 Ik zie een **jongen** met een **verrekijker**!

3 Kijk naar de gekleurde woorden.

Is het enkelvoud of meervoud?

1 Op mijn **telefoon** staan de **letters** van mijn naam.

Doe het zo: *1 enkelvoud, meervoud*

2 Soms staan er vreemde **tekens** in mijn telefoon.

3 Bijvoorbeeld **gezichtjes** in een **sms**.

4 Of **apenstaartjes** of een **haakje**.

5 Gelukkig begrijp ik de **tekens** van beeldtaal!

4 Welk meervoud is goed?

1 a hamsteren

b hamsters

Doe het zo: *1 b*

2 a lepelen

b lepels

3 a tijgers

b tijgeren

4 a vliegeren

b vliegers

5 a schommels

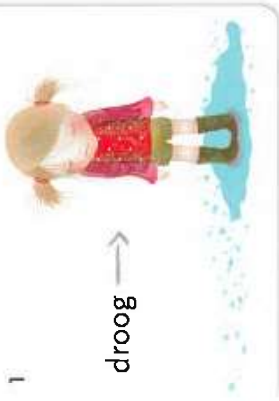
b schommelen

Hoe is het voor jou?

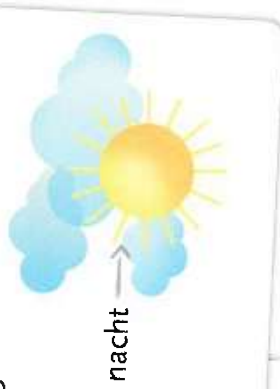
- a Ik weet dat het meervoud betekent dat iets 'meer' is.
- b Ik kan al heel veel woorden in het meervoud zetten.

★ 1 Schrijf de tegenstelling op.

Doe het zo: 1 droog → nat

3

2

4

staan →

5

duwen →

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd wat een tegenstelling is.

Weet je nog?

Bij een tegenstelling betekenen twee woorden precies het omgekeerde.

klein ↔ groot

2 a Kijk naar de puzzel.

Schrijf de tegenstellingen op.

Doe het zo: *1 lachen*

b Welk woord lees je van boven naar beneden?

Schrijf de tegenstelling op.

3 Vertel hoe het moet.

Schrijf de tegenstelling op.

1 Moet ik hier **links**?

Doe het zo: *1 Nee, je moet hier rechts.*

2 Zal ik dan **rechtsaf** gaan?

3 Moet ik eerst **achteruit**?

4 Kan ik hier **hard**?

5 Mag ik fietsen als het stoplicht **rood** is?

4 Waar zie je de tegenstelling?

Schrijf het op.

1 In het witte huis woonde een kleine reus.

Doe het zo: *1 kleine + reus*

2 'Die is knap lelijk!' zei de boer over zijn kalkoen.

3 Door een rood licht rijden is goed fout!

4 In de krant staat vandaag oud nieuws.

5 Vandaag lust ik een beetje veel taart.

1	h	u	i	i	e	n
2		v	o			
3	l	a	a	g		
4	b	r	o	e	r	
5		k	o	r	t	

Schrijf het op.

Het ging: goed / fout.

Het was: rustig / druk.

Ik ben tevreden / ontevreden.